

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 2. februar 1994

om den sicilianske regionallov nr. 23/1991 om ekstraordinære foranstaltninger for industrien og artikel 5 i den sicilianske regionallov nr. 8/1991 om bl.a. finansiel bistand til selskabet SITAS

(Kun den italienske udgave er autentisk)

(Tekst af betydning for EØS)

(94/374/EF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 93, stk. 2, første afsnit,

efter at have givet de interesserede parter en frist til at fremsætte deres bemærkninger i henhold til artikel 93, stk. 2, første afsnit, og

ud fra følgende betragtninger:

I.

Da Kommissionen ved skrivelse af 9. februar 1993 (sag C 35/91)⁽¹⁾ meddelte den italienske regering, at den havde indstillet den procedure, den havde indledt i medfør af traktatens artikel 93, stk. 2, over for støtteforanstaltninger til fordel for sektoren for alkaliske, forbeholdt den sig ret til senere at træffe beslutning vedrørende artikel 5 i den sicilianske regionallov nr. 8/1991 (i det følgende benævnt lov nr. 8/1991) om ydelse af 20 mia. lire til selskabet SITAS.

Kommissionen havde ved skrivelse af 6. maj 1992 meddelt den italienske regering, at den havde besluttet at indlede en procedure i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2, over for den sicilianske regionallov nr. 23/1991 om ekstraordinære foranstaltninger for industrien (i det følgende benævnt lov nr. 23/1991).

Ved indledningen af proceduren anmodede Kommissionen gentagne gange den italienske regering om at fremsætte sine bemærkninger og — i betragtning af de yderst sparsomme oplysninger den havde modtaget vedrørende loven — om at fremsætte alle de oplysninger, som

var nødvendige for at det kunne vurderes, om de pågældende bestemmelser var forenelige med fællesskabsretten.

De øvrige medlemsstater og andre interesserede parter underrettedes ved en meddelelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*⁽²⁾. Ingen af dem har fremsat bemærkninger desangående.

II

De oplysninger, som var nødvendige for sagens behandling, blev fremsendt ved skrivelse fra Italiens Faste Repræsentation af 5. august 1992, 14. september 1992, 15. januar 1993 og 2. februar 1993. Yderligere oplysninger blev givet på to møder i Bruxelles, den 15. juni 1992 og den 19. februar 1993 mellem Kommissionens tjenestegrene og en delegation fra den italienske forvaltning.

III

Lov nr. 23/1991 indeholder en række støtteforanstaltninger til fordel for offentlige og private virksomheder, regionale offentlige organer og privatpersoner, der kan sammenfattes som følger:

Artikel 1 — forhøjelse med 125 mia. lire (ca. 67,57 mio. ECU) af bevillingerne til en særlig fond forvaltet af RESAIS, som er et administrationselskab, der har til opgave at forvalte støtten til ansatte, der afskediges fra virksomheder, der kontrolleres af det regionale holdingselskab ESPI og af de to andre regionale holdingselskaber Az. AS og EMS.

De italienske myndigheder har i den forbindelse anført, at RESAIS ikke har nogen produktionsaktivitet. Dets eneste funktion er at forvalte støtten i forbindelse med afskedigelse af ansatte i de regionale holdingselskaber og — i den

⁽¹⁾ EFT nr. C 59 af 2. 3. 1993, s. 4.

⁽²⁾ EFT nr. C 137 af 27. 5. 1992, s. 4.

udstærkning det er muligt i forhold til efterspørgslen — at integrere dem i den regionale forvaltnings organer. Det er reelt tale om en forlængelse af de pågældendes arbejdsløshedsperiode i en specifik sammenhæng og på særlige vilkår. Bevillingerne til RESAIS er beregnet til dækning af driftsomkostninger.

Artikel 2 — bemyndigelse af RESAIS til på visse betingelser at overtage ansvaret for de ansatte, der afskediges fra de ESPI-kontrollerede selskaber IMESI og IMEA under anvendelse af den ordning, der er beskrevet i artikel 1.

Artikel 3 — endnu et eksempel på at ansatte, der afskediges af en af ESPI kontrolleret virksomhed overgår i RESAIS' regi.

Artikel 4 — tilskud på 4 mia. lire (ca. 2,16 mio. ECU) til det regionale holdingselskab ESPI til udligning af eventuelle driftstab i den af ESPI kontrollerede ingeniørvirksomhed SIRAP.

Artikel 5 — udbetaling af 65 mia. lire (ca. 35,14 mio. ECU) til det regionale holdingselskab EMS.

Det fremgår af disse oplysninger fra de italienske myndigheder, at dette beløb er beregnet til foranstaltninger til fordel for SITAS, der kontrolleres af EMS og af et andet offentligt organ. SITAS ejer fire hoteller på Sicilien, hvoraf de to drives af private forpagtere. 17 mia. lire (ca. 9,19 mio. ECU) er afsat til opkøb af den del af aktierne, der er på private hænder; de resterende 48 mia. lire (ca. 25,95 mio. ECU) skal gå til kapitalforøgelse og udligning af tab.

EMS havde i forvejen fået tildelt 20 mia. lire (ca. 10,8 mio. ECU) i henhold til artikel 5 i lov nr. 8/1991 med henblik på gennem opkøb af aktier at bringe sin aktieandel op på 95 %. I sin beslutning om denne støtte (sag C 35/91) tog Kommissionen forbehold over for denne foranstaltning for at afvente resultaterne af den igangværende undersøgelse i den her omhandlede sag. Hotelvirksomhed er SITAS' eneste aktivitet.

Artikel 6 — tilpasning til udviklingen i leveomkostningerne af de førtidspensionsydelse til tidligere minearbejdere i svovlindustrien, som administreres af EMS, med 2,5 mia. lire (ca. 1,35 mio ECU) for 1992 og samme beløb for 1993, som henlægges i en fond oprettet til dette formål under EMS.

Artikel 7 — tilskud på 5 mia. lire (ca. 2,7 mio. ECU) til det regionale holdingselskab Az. AS til omstrukturering af virksomheden IMAC (cementindustrien) gennem førtidspensionering af overskydende arbejdskraft.

Artikel 8 — 25 mia. lire (13,5 mio. ECU) til dækning af løngodtgørelser, der ikke er omfattet af nationale støtteordninger såsom »Cassa integrazione«, til ansatte i virksomheden VETEM (den kemiske industri). Denne foranstaltning forvaltes direkte af den regionale administration.

Artikel 9 — forhøjelse til 1 mia. lire (ca. 0,54 mio. ECU) af regionens bidrag til administrationsudgifterne i det offentlige havneselskab »Ente autonomo per il porto di Messina«.

Artikel 10 — tilskud til ovennævnte »Ente autonomo per il porto di Messina« på 1,5 mia. lire (ca. 0,81 mio. ECU) for 1991 og 1 mia. lire (ca. 0,54 mio. ECU) for 1992 og 1993 til ekstraordinære vedligeholdelsesarbejder i tørdokken.

Artikel 11 — regulering af det i regionallov nr. 27/1987 fastsatte tilskud til havneselskabet »San Sebastiano« i Syrakus på baggrund af at forsinkelser i udbetalingen af tilskuddet havde medført meromkostninger i størrelsesordenen 500 mio. lire (ca. 0,27 mio. ECU). Regionallov nr. 27/1987 var blevet godkendt af Kommissionen i 1988.

Artikel 12 — ændringer af ordningen vedrørende førtidspensionering af minearbejderne (jf. ovenstående artikel 6) og indførelse af førtidspensionsordninger også for andre arbejdstagere, der afskediges fra virksomheder, som kontrolleres af Az. AS, EMS og ESPI samt det blinde omstillingspersonale i EMS. Bevillingerne til EMS beløber sig til 3,5 mia. lire (ca. 1,9 mio. ECU) for 1992 og 5 mia. lire (ca. 2,7 mio. ECU) for 1993.

Artikel 13 — omlægning af en eksisterende ordning vedrørende lån med rentetilskud til industrivirksomheder med højst 400 ansatte og hvis faste investeringer ikke overskrider 50 mia. lire (ca. 27,03 mio. ECU) (uden hensyntagen til afskrivninger og værdisopkrivninger) på beløb svarende til kontraktværdien af virksomhedernes ordrer. Denne ordnings gennemførelsesbetingelser er fastsat i den sicilianske regionallov nr. 25/1993, der i øjeblikket er under behandling i Kommissionen.

De italienske myndigheder har mundtligt tilkendegivet, at den petrokemiske og elektriske industri, cement-, landbrugs- og tekstilsektoren ikke er omfattet af denne ordning.

Denne ordnings gennemførelsesbetingelser er fastsat i artikel 30 og 31 i lov nr. 25/1993.

Artikel 14 — omlægning af en bestående ordning med factoring-støtte til SMV, baseret på en definition af en mindre virksomhed, som svarer til definitionen i EF's rammebestemmelser om statsstøtte til små og mellemstore virksomheder (i det følgende benævnt EF's rammebestemmelser)⁽¹⁾. Den regionale foranstaltning består i overtagelse af 30 % af renterne på factoring-kontrakten.

Artikel 15 — omlægning af en eksisterende ordning vedrørende støtte til lageropbygning i virksomheder med højst 300 ansatte og en kapital på højst 500 mio. lire (ca. 0,27 mio. ECU)

Der er tale om tilskud på op til 40 % af de faste investeringer med fradrag af eventuel tidligere modtaget støtte efter samme ordning over en femårig periode.

Denne ordning er tidligere blevet undersøgt af Kommissionen, som godkendte den midlertidigt i 1992, idet enhver fremtidig godkendelse dog blev gjort betinget af overholdelse af visse betingelser.

Artikel 16 — eventuel anvendelse af allerede opførte bevillinger på det regionale budget til forudbetaling af 85 % af den finansielle støtte på maksimalt 800 mio. lire (ca. 0,43 mio. ECU), som Cassa del Mezzogiorno yder til virksomheder med faste investeringer på højst 10 mia. lire (ca. 5,4 mio. ECU) uden hensyntagen til afskrivninger og værdiopskrivninger.

Artikel 17 — 25 mia. lire (ca. 13,5 mio. ECU) for 1991 og 17 mia. lire (ca. 9,19 mio. ECU) for 1992 i tilskud til det offentlige, ikkekommercielle konsortium for industriel udvikling af Ragusa til etablering af en logistik infrastruktur for olieplatformene i Pozzallohavet.

Dette initiativ tager sigte på som led i forvaltningen af regionen af fremme aktiviteterne for de selskaber, der (mod betaling) har fået koncession på at bore efter olie i havet. Den logistiske infrastruktur kan benyttes mod betaling.

Artikel 18 — en række foranstaltninger til omorganisering af regionens budget.

Artikel 19 — ændringer af en ordning vedrørende lån fra regionen til sicilianske virksomheder, der udfører reparationer eller vedligeholdelse eller leverer varer eller tjene-

steydelser til de store petrokemiske virksomheder, der er under offentlig administration.

Modtagerne er virksomheder, der har udestående fordringer i Liquichimica, som trådte i betalingsstandsning efter at være blevet sat under administration.

I henhold til tidligere regionallove var der bevilget lån på 3 mia. lire (ca. 1,62 mio. ECU) der forfaldt i marts 1993. Artikel 19 ophæver den for tilbagebetalingen fastsatte frist.

Kommissionen har ved to lejligheder godkendt den tidligere ordning inden for rammerne af henholdsvis støtteforanstaltninger til fordel for industri-, handels-, håndværks-, fiskeri- og kooperativsektoren på Sicilien og støtte til industriel udvikling på Sicilien.

Artikel 20 og 21 — bestemmelser om opførelse af de i loven fastsatte udgifter på regionens budget samt offentliggørelse af lovtæksten i regionens lovtidende.

IV

Indledningsvis må det for hver af de under punkt III beskrevne foranstaltninger undersøges, om de udgør statsstøtte efter traktatens artikel 92, stk. 1.

Som nævnt under punkt III har RESAIS, der omfattes af bestemmelserne i artikel 1, 2 og 3 i lov nr. 23/1991, ingen produktionsvirksomhed, og dets aktiviteter vedrører personer uden for produktionssfæren. Det samme gælder for foranstaltningerne til fordel for tidligere minearbejdere i henhold til artikel 6 og 12 i samme lov. Disse foranstaltninger kan følgelig ikke betragtes som statsstøtte efter traktatens artikel 92, stk. 1, idet de ikke begunstiger bestemte virksomheder eller bestemte produktioner.

Foranstaltningen til fordel for selskabet SIRAP som fastsat i artikel 4 i lov nr. 23/1991 har til formål at dække SIRAP's driftstab, eftersom der er tale om finansiering af administrationsomkostninger, der ikke dækkes af indtægterne (artikel 4, stk. 2, i lov nr. 23/1991). Den støttemodtagende virksomhed opererer på markedet for ingeniørarbejder i konkurrence med private virksomheder såvel i Italien som andre fællesskabslande, som ikke kan påregne offentlig støtte til dækning af et eventuelt underskud.

For så vidt angår artikel 5 i lov nr. 23/1991 og artikel 5 i lov nr. 8/1991 fremgår det af de oplysninger, Kommissionen har modtaget, at til trods for betydelige investeringer fra regionen på ca. 270 mia. lire (omkring 146 mio. ECU), kører SITAS med konstant underskud. Ifølge de seneste oplysninger fra de regionale myndigheder beløb dette underskud sig til 2,536 mia. lire i 1987, 4,49 mia.

⁽¹⁾ EFT nr. C 213 af 19. 8. 1992, s. 2.

lire i 1988, 38,645 mia. lire i 1989, 2,300 mia. lire i 1990 og 25,716 mia. lire i 1991. Hvilket i alt, uafhængigt af et eventuelt underskud for regnskabsårene 1992 og 1993, bliver omkring 40 mio. ECU. Disse negative resultater er ikke ledsaget af nogen udsigt til sanering, hvilket klart fremgår af, at ledelsen i EMS, som kontrollerer SITAS, har udtalt, at den vil søge at få et forlig i stand med kreditorbankerne, og at der tidligere var gjort forsøg på at likvidere virksomheden, dog uden held, hovedsagelig på grund af mangelen på købere.

Under disse omstændigheder vil ingen investor under normale markedsøkonomiske vilkår indskyde kapital i et sådant foretagende og afholde tabene i en virksomhed uden fremtid. Under henvisning til Kommissionens holdning til anvendelsen af traktatens artikel 92 og 93 på det offentlige indskud af kapital i virksomheder⁽¹⁾, må de pågældende foranstaltninger betragtes som statsstøtte i henhold til artikel 92, stk. 1, for så vidt som de sigter mod kunstigt at holde liv i en virksomhed, der mangler økonomisk grundlag.

Desuden forekommer det indlysende, at SITAS — et selskab som ejer flere hoteller — kun vil kunne fortsætte sine aktiviteter med en stadig strøm af offentlige tilskud, hvilket hindrer konkurrenter i Italien eller i andre medlemsstater i at få adgang til den del af turistmarkedet, dette selskab dækker.

Foranstaltningerne i artikel 7 vedrørende førtidspensionsydelse til ansatte i IMAC samt finansieringen af arbejdsløshedsunderstøttelse til personalet i kemikalievirksomheden VETEM i henhold til artikel 8 i lov nr. 23/1991 afviger fra de øvrige bestemmelser vedrørende fremme af beskæftigelsen i artikel 1, 2, 3, 6 og 12 i samme lov, for IMAC's vedkommende fordi den regionale foranstaltning indgår som led i virksomhedens omstrukturingsplan, og for VETEM's vedkommende fordi arbejdstagerne ikke har forladt produktionssfæren.

Heraf følger, at de med disse foranstaltninger forbundne fordele ikke alene er til gavn for arbejdstagerne, men også for de virksomheder, som de er ansat i. Disse foranstaltninger må derfor betragtes som statsstøtte efter traktatens artikel 92, stk. 1.

Den i artikel 9 fastsatte foranstaltning indgår som led i den under regionen henhørende forvaltning af infrastrukturer og kan derfor ikke betegnes som statsstøtte efter traktatens artikel 92, stk. 1.

Artikel 10 omhandler finansiering af de ekstraordinære foranstaltninger til vedligeholdelse af tørdokken i havnen i Messina. Foranstaltninger til fordel for skibsreparationsinfrastrukturer i tørdokken i havnen i Messina må betragtes som statsstøtte efter traktatens artikel 92, stk. 1.

Artikel 11 i lov nr. 23/1991 vedrører finansiering af merkomkostninger forårsaget af forsinkelsen i den regionale forvaltnings udbetaling af støtte til havneselskabet »San Sebastiano« i Syrakus og blev godkendt af Kommissionen, da den godkendte ovennævnte støtte. Denne foranstaltning indeholder således ingen nye støtteelementer i forhold til den støtte, der tidligere er godkendt af Kommissionen.

Artikel 13 etablerer en ordning vedrørende subsidierede lån til virksomheder i praksis talt hele fremstillingssektoren. Der er tale om ordrestøtte ydet i form af delvis rentefinansiering på basis af de disponible budgetmidler som angivet af myndighederne, i alt 50 mia. lire (ca. 270 mio. ECU). Denne foranstaltning må betragtes som statsstøtte. Det samme gælder for den i artikel 14 fastsatte omlægning af ordningen vedrørende factoring-støtte til sicilianske SMV, hvor støtteintensiteten er på ca. 4,25 % brutto. Kommissionen har allerede vedtaget en beslutning om ordningen i artikel 13.

Artikel 15 indfører ændringer i den generelle ordning vedrørende tilskud til lageropbygning, som på visse betingelser godkendtes af Kommissionen i 1982.

Disse betingelser er ikke længere opfyldt i artikel 15 i lov nr. 23/1991, for så vidt som støtten ikke længere alene er relateret til startinvesteringerne.

Artikel 16 omhandler anvendelse af bevillinger opført på det regionale budget til forudbetaling af indtil 85 % af de støttebeløb, der er bevilget inden for rammerne af ordningen vedrørende ekstraordinære foranstaltninger i Mezzogiorno, der blev godkendt af Kommissionen den 2. marts 1988 og den 9. december 1992.

I lighed med artikel 11 i lov nr. 23/1991 indeholder denne foranstaltning ikke nye støtteelementer i forhold til støtteordningen for Mezzogiorno og falder dermed ikke ind under artikel 92, stk. 1.

Artikel 17 omhandler finansiering af infrastrukturer, som det påhviler et offentligt organ at etablere. Følgelig kan disse foranstaltninger ikke betragtes som støtte i henhold til traktatens artikel 92, stk. 1.

Artikel 18, 20 og 21, der omhandler tekniske foranstaltninger vedrørende det regionale budget og offentliggørelse af loven, kan heller ikke betragtes som støtte i henhold til traktatens artikel 92, stk. 1.

(1) EF-Bull. nr. 9-1984, s. 98, og meddelelse fra Kommissionen, offentliggjort i EFT nr. C 273 af 18. 3. 1991, s. 2.

Endelig ophæver artikel 19 de i den tidligere lov fastsatte frister for tilbagebetaling af lån ydet af regionen til selskabet Liquichimicas kreditorer.

Denne ordning, som Kommissionen har godkendt inden for rammerne af støtten til industri-, handels-, håndværks-, fiskeri- og kooperativsektoren på Sicilien og støtten til industriel udvikling på Sicilien, indebærer efter ændringen ved lov nr. 23/1991, at de pågældende virksomheder endelig får tildelt et beløb på maksimalt 25 mio. lire (ca. 13 500 ECU) pr. virksomhed, der dog ikke kan kumuleres med andre former for støtte.

Denne foranstaltning kan i medfør af punkt 3.2 i EF's rammebestemmelser ikke betragtes som statsstøtte efter artikel 92, stk. 1.

Kommissionen finder på baggrund af de ovennævnte betragtninger, at de i artikel 4, 5, 7, 8, 14 og 15 i lov nr. 23/1991 og i artikel 5 i lov nr. 8/1991 omhandlede foranstaltninger må betragtes som statsstøtte efter EF-traktatens artikel 92, stk. 1.

V

Den under punkt IV omhandlede støtte ydes til virksomheder, der udøver deres aktiviteter på Sicilien. Støtten begunstiger disse virksomheder, for så vidt som den ikke ydes uden for denne region.

Støtten er konkurrencefordrejende, idet den forbedrer den økonomiske situation for de støttemodtagende virksomheder i forhold til deres konkurrenter, der ikke modtager en sådan bistand.

Den omhandlede støtte påvirker endvidere samhandelen mellem medlemsstaterne. Selv om det ved en vurdering af støttens gennemførelse ikke er muligt præcist at definere modtagerne, eftersom ikke alle potentielle modtagere er kendte, viser import- og eksportstatistikkerne (niveau III i Nomenklaturen for Statistiske Regionale Enheder »NUTS«), at en ikke ubetydelig andel af de sicilianske produkter og tjenesteydelser eksporteres til andre medlemsstater. Endvidere berøres samhandelen mellem medlemsstaternes ligeledes, når støtten begunstiger indenlandske produkter og tjenesteydelser på bekostning af produkter og tjenesteydelser importeret fra de øvrige medlemsstater.

VI

Det må konkluderes, at den ovenfor omtalte støtte er ydet ulovligt, eftersom de italienske myndigheder ikke på forhånd har anmeldt den til Kommissionen i henhold til traktatens artikel 93, stk. 3.

Denne overtrædelse af traktatens bestemmelser har ført til en særlig alvorlig situation, fordi den pågældende støtte allerede er ubetalt til støttemodtagerne. Opmærksomheden henledes i den forbindelse på, at som følge af den præceptive karakter af procedurereglerne i traktatens artikel 93, stk. 3, som er direkte gældende, hvilket er blevet stadfæstet af Domstolen i dom af 19. juni 1973⁽¹⁾, i dom af 11. december 1973⁽²⁾ og i dom af 22. marts 1977⁽³⁾, kan støttens ulovlige karakter ikke afhjælpes efterfølgende.

Det skal bemærkes, at Kommissionen har pligt til at gennemføre procedurer indledt i henhold til artikel 93, stk. 2, som det blev stadfæstet i Domstolens dom af 14. februar 1990⁽⁴⁾.

Som det fremgår af ovenstående betragtninger, er den omhandlede støtte af en sådan karakter, at den kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordreje konkurrencen, hvorved den opfylder betingelserne i traktatens artikel 92, stk. 1, med undtagelse af artikel 19 i den regionale lov, der fritages under henvisning til punkt 3.2 i EF's rammebestemmelser.

VII

Traktatens artikel 92, stk. 1, fastsætter, at enhver form for statsstøtte, der opfylder de i denne artikel fastsatte kriterier, principielt er uforenelig med fællesmarkedet.

Den i denne sag omhandlede støtte er ikke omfattet af undtagelserne i traktatens artikel 92, stk. 2, idet støtten ikke sigter mod at opfylde de i stk. 2 omhandlede mål. Endvidere har de italienske myndigheder ikke anmodet om en sådan fritagelse.

Traktatens artikel 92, stk. 3, opregner de former for statsstøtte, der kan betragtes som forenelige med fællesmarkedet. En vurdering af, om en støtteforanstaltning er forenelig med traktaten, skal foretages ud fra Fællesskabets interesse og ikke blot ansues inden for en enkelt stats rammer. For at sikre fællesmarkedets normale funktion og under hensyn til det i traktatens artikel 3, litra g), anførte princip skal de i artikel 92, stk. 3, opregnede undtagelser fortolkes snævert ved vurderingen af enhver støtteordning eller individuel støtte. Det skal især bemærkes, at støtteforanstaltninger kun kan fritages, hvis det over for Kommissionen kan sandsynliggøres, at markedskræfterne, såfremt der ikke blev ydet støtte, ikke i sig selv ville kunne anspore støttemodtagerne til at træffe foranstaltninger til at nå et af de i undtagelsesbestemmelserne nævnte mål.

⁽¹⁾ Sag 77/72, Capolongo/Maya, Sml. 1973, s. 611.

⁽²⁾ Sag 120/73, Lorenz/Tyskland, Sml. 1973, s. 1471.

⁽³⁾ Sag 78/76, Steinike, und Weinlig/Tyskland, Sml. 1977, s. 595.

⁽⁴⁾ Sag C-301/87, Frankrig/Kommissionen, Sml. 1990, s. I-307.

Såfremt undtagelsesbestemmelsen anvendes på støtteforanstaltninger, der ikke bidrager til at nå disse mål, eller som ikke er uomgængelig nødvendige for virkeliggørelsen af disse mål, ville det være ensbetydende med at begunstige industrisektorer og virksomheder i bestemte medlemsstater, hvis økonomiske situation dermed ville blive kunstigt styrket, hvilket ville påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og skabe konkurrencefordrejninger, uden at det kunne begrundes i en fælles interesse, som anført i traktatens artikel 92, stk. 3.

For så vidt angår støtten til ingeniørvirksomheden SIRAP bemærkes, at virksomheden som nævnt under punkt IV konkurrerer med andre virksomheder i Italien og i andre medlemsstater i den pågældende sektor.

Den påtænkte støtte (ca. 2,16 mio. ECU) er af en sådan størrelsesorden, at den i betragtning af ingeniørvirksomheders generelt beskedne størrelse (ifølge optællinger fandtes der i 1988 5 636 sådanne virksomheder på europæisk plan med i gennemsnit 29 ansatte pr. virksomhed) ville bevirke, at SIRAP's konkurrenter blev forhindret i at få adgang til markedet eller blev trængt ud af markedet som følge af denne uretmæssige dækning af SIRAP's underskud.

Undtagelsesbestemmelsen i artikel 92, stk. 3, litra a) omhandler støtte til fremme af den økonomiske udvikling i områder, hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker alvorlig underbeskæftigelse. Men selv om det her drejer sig om en region, der er berettiget til at modtage regionalstøtte i medfør af artikel 92, stk. 3, litra a), skal opmærksomheden henledes på, at den omhandlede støtteforanstaltning ikke er ydet under en regionalstøtteordning, men derimod på grundlag af en skønsmæssig ad hoc-beslutning truffet af de kompetente myndigheder.

Selv i tilfælde af at den pågældende støtte kunne betragtes som regionalstøtte, kunne den ikke omfattes af undtagelserne i artikel 92, stk. 3, litra a), da støtteforanstaltninger i henhold til bestemmelserne i denne artikel skal bidrage til regionens langsigtede udvikling, hvilket ikke er tilfældet i den aktuelle sag, for så vidt som støtten udelukkende har til formål at dække virksomhedens tab uden sigte på strukturelle forbedringer.

Med hensyn til de i artikel 92, stk. 3, litra b), opregnede undtagelser sigter den omhandlede støtte ikke mod at fremme et projekt af fælleseuropæisk interesse eller at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i den italienske økonomi, og den har heller ikke sådanne projekters egenskaber. Endvidere har de italienske myndigheder ikke gjort en sådan undtagelse gældende i de bemærkninger, de har fremsat over for Kommissionen.

Med hensyn til undtagelserne i artikel 92, stk. 3, litra c), vedrørende støtte til fremme af udviklingen af visse

erhvervsgræne, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse, henledes opmærksomheden på, at den omhandlede støtte ikke er forbundet med en omstrukturingsplan, der sikrer, at den pågældende virksomhed igen kan blive rentabel. Der er derfor tale om driftsstøtte med henblik på at opretholde status quo ved at hindre markedsøkonomiens kræfter i at frembringe deres normale effekter.

Denne støtte kan derfor ikke betragtes som forenelig med fællesmarkedet.

Samme vurdering må gøres gældende for de to støtteforanstaltninger for selskabet SITAS, så meget mere som denne virksomhed som omtalt oven for under punkt III har haft økonomiske vanskeligheder i adskillige år.

Vedrørende artikel 7 om støtteforanstaltninger i form af arbejdsløshedsunderstøttelse til IMAC's ansatte har de italienske myndigheder mundtligt meddelt, at denne foranstaltning er iværksat som led i en omstrukturingsplan, der sigter mod at gøre virksomheden rentabel på lang sigt. De italienske myndigheder har hverken fremsendt omstrukturingsplanen eller andre oplysninger om dette punkt.

Vedrørende artikel 8 drejer det sig ifølge mundtlige oplysninger fra de italienske myndigheder om regionens overtagelse af ansvaret for en del af længodtgørelserne til VETEM's ansatte efter udløbet af de statslige foranstaltninger under »Cassa integrazione».

De i artikel 7 og 8 fastsatte foranstaltninger fungerer på den måde, at regionen overtager ansvaret for en del af støttemodtagernes driftsomkostninger. Der er tale om driftsstøtte, som er forbudt i henhold til fællesskabslovgivningen, og som kun kan godkendes undtagelsesvis, hvis de italienske myndigheder havde fremlagt en tilfredstillende begrundelse.

I den foreliggende sag har de italienske myndigheder ikke fremsendt oplysninger om, hvilke målsætninger der søges opfyldt med omstruktureringen af IMAC og den delvise overtagelse af lønudgifter, der normalt skal afholdes af VETEM.

Af ovenstående fremgår det, at heller ikke disse foranstaltninger kan betragtes som forenelige med fællesmarkedet.

Artikel 10 i lov nr. 23/1991 drejer sig om refinansiering af foranstaltninger, der tidligere er godkendt af Kommissionen inden for rammerne af støtteforanstaltninger til kølhalingsbassiner i Trapani og Messina i overensstemmelse med de principper, der er fastsat i artikel 6, stk. 1, i Rådets direktiv 87/167/EØF⁽¹⁾ om støtte til skibsbygningsindustrien.

(¹) EFT nr. L 69 af 12. 3. 1987, s. 55.

Eftersom de forhold, der lå til grund for ovennævnte godkendelse, er uændrede, kan Kommissionen kun bekræfte den tidligere godkendelse.

For så vidt som de i artikel 13 omhandlede foranstaltninger indgår i en ordning, der for en dels vedkommende er baseret på bestemmelser, som endnu er til behandling i Kommissionen, tager denne forbehold med henblik på en global beslutning om denne ordning efter afslutningen af den igangværende undersøgelse.

Støtteordningen i artikel 14, der omhandler factoringstøtte, tager sigte på at nedbringe udgifterne til diskontering af fakturaer i små og mellemstore virksomheder, der defineres i overensstemmelse med definitionen af SMV i EF's rammebestemmelser. Selv om ordningen indebærer driftstøtte, indvirker den kun delvis på modtagernes driftsomkostninger, idet bruttointensiteten ligger på 4,25 %.

I betragtning af Siciliens socioøkonomiske situation og af at det i henhold til de gældende rammebestemmelser er tilladt at yde støtte til erhvervsinvesteringer i SMV på Sicilien på op til 65 %, og at der er mulighed for at give tilladelse til støtteforanstaltninger med andre formål i situationer, der berettiger en sådan støtte, kan denne ordning omfattes af undtagelsesbestemmelsen i artikel 92, stk. 3, litra c), for så vidt som de pågældende støtteforanstaltninger sigter mod at fremme udviklingen af visse erhvervsgræne, uden at de ændrer samhandelen i Fællesskabet på en sådan måde, at det strider mod den fælles interesse.

Hvad angår den i artikel 15 fastsatte ændring af en generel ordning vedrørende støtte til lageropbygning som Kommissionen godkendte i 1982, henledes opmærksomheden endelig på, at denne godkendelse var underlagt visse betingelser.

Kommissionen anførte på daværende tidspunkt, at den fremover kun ville godkende eventuel refinansiering af støtten på betingelse af, at beregningsmekanismen ændredes, således at lagrene blev afpasset efter virksomhedens oprindelige anlægsinvesteringer. Men den omhandlede foranstaltning tilpasser tværtimod støtten til de allerede gennemførte erhvervsinvesteringer opført på virksomhedens seneste balance, hvilket medfører, at såvel støttebeløbet som mangelen på gennemsigtighed øges, medens den af Kommissionen stillede betingelse netop havde til formål at fremme gennemsigtigheden.

Kommissionen kan således ikke godkende artikel 15 i dens nuværende form og må konkludere, at den er uforenelig med fællesmarkedet.

VIII

Det må følgelig konstateres, at den støtte, der er ydet i henhold til artikel 4, 5, 7, 8 og 15 i lov nr. 23/1991 og

artikel 5 i lov nr. 8/1991, er uforenelig med fællesmarkedet. Disse støtteforanstaltninger må ophæves, og enhver allerede udbetalt støtte må tilbagebetales.

Når en støtteforanstaltning er uforenelig med fællesmarkedet, er Kommissionen beføjet til at udnytte den mulighed, den har fået med Domstolens dom af 12. juli 1973⁽¹⁾, bekræftet ved dom af 24. februar 1987⁽²⁾ og beordre medlemsstaterne til at tilbagesøge den ulovligt tildelte støtte.

Tilbagebetalingen skal ske i henhold til italiensk lovgivnings retsregler, herunder især bestemmelserne om morarente på statens udestående fordringer, som løber fra datoen for ydelsen af den pågældende ulovlige støtte. Dette er nødvendigt for at genoprette den oprindelige situation og opveje de finansielle fordele, som modtagervirksomhederne uretmæssigt måtte have nydt fra datoen for udbetalingen af den ulovlige støtte (Domstolens dom af 21. marts 1990⁽³⁾).

Kommissionen erindrer om, at de nationale retsregler skal anvendes på en sådan måde, at de ikke gør den efter fællesskabsretten krævede tilbagesøgning praktisk umulig (Domstolens dom af 2. februar 1989⁽⁴⁾) —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

1. De i artikel 4, 5, 7, 8, 14 og 15 i lov nr. 23/1991 og artikel 5 i lov nr. 8/1991 omhandlede støtteforanstaltninger er ulovlige, for så vidt som de italienske myndigheder ikke forudgående har anmeldt dem til Kommissionen i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 93, stk. 3.

2. De i artikel 14 i lov nr. 23/1991 omhandlede støtteforanstaltninger er forenelige med fællesmarkedet efter EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), for så vidt som modtagerne defineres i overensstemmelse med definitionen af små og mellemstore virksomheder i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til SMV.

3. Den støtte, der er ydet i henhold til artikel 4, 5, 7, 8 og 15 i lov nr. 23/1991 og artikel 5 i lov nr. 8/1991 om henholdsvis ekstraordinære foranstaltninger for industrien og finansiel bistand til sektoren for alkalisaltes, er uforenelig med fællesmarkedet i henhold til EF-traktatens artikel 92, stk. 1.

⁽¹⁾ Sag 70/72, Kommissionen/Tyskland, Sml. 1973, s. 813.

⁽²⁾ Sag 310/85, Deuffill/Kommissionen, Sml. 1987, s. 901.

⁽³⁾ Sag C 142/87, Belgien/Kommissionen, Sml. 1990, s. I-959.

⁽⁴⁾ Sag 94/87, Kommissionen/Tyskland, præmis 12, Sml. 1989, s. 175 og 192.

Artikel 2

Italien undlader at gennemføre de i artikel 1, stk. 3, omhandlede støtteforanstaltninger og tilbagesøger den støtte, der allerede måtte være udbetalt.

Tilbagebetalingen skal finde sted i henhold til den italienske lovgivning, især bestemmelserne om morarente på statens udestående fordringer, som løber fra datoen for ydelsen af støtten.

Artikel 3

Italien meddeler senest to måneder efter datoen for meddelelsen af denne beslutning Kommissionen, hvilke foranstaltninger den har truffet til at efterkomme beslutningen.

Artikel 4

Denne beslutning er rettet til Den Italienske Republik.

Udfærdiget i Bruxelles, den 2. februar 1994.

På Kommissionens vegne

Karel VAN MIERT

Medlem af Kommissionen
